

WCAG 2.2 onderzoek niveau AA

Digitaal formulier: aangifte inkomstenbelasting 2023

Opdrachtgever: Belastingdienst
Website: Digitaal formulier: aangifte inkomstenbelasting 2023
Rapportversie: 1.0
Tilburg, 22 mei 2024

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
Onderzoeksgegevens.....	4
Samenvatting.....	6
Beoordeling.....	7
Principe 1: Waarneembaar.....	11
Richtlijn 1.1: Tekstalternatieven.....	11
Richtlijn 1.2: Op tijd gebaseerde media.....	12
Richtlijn 1.3: Aanpasbaar.....	14
Richtlijn 1.4: Onderscheidbaar.....	18
Principe 2: Bedienbaar.....	23
Richtlijn 2.1: Toetsenbordtoegankelijk.....	23
Richtlijn 2.2: Genoeg tijd.....	25
Richtlijn 2.3: Toevallen.....	27
Richtlijn 2.4: Navigeerbaar.....	28
Richtlijn 2.5: Input Modaliteiten.....	32
Principe 3: Begrijpelijk.....	35
Richtlijn 3.1: Leesbaar.....	35
Richtlijn 3.2: Voorspelbaar.....	36
Richtlijn 3.3: Assistentie bij invoer.....	38
Principe 4: Robuust.....	42
Richtlijn 4.1: Compatibel.....	42
Bijlage 1: Pagina's in de steekproef van het onderzoek.....	45
Volledige steekproef.....	45

Inleiding

Op verzoek van Belastingdienst, aanbieder van de website Digitaal formulier: aangifte inkomstenbelasting 2023, is een handmatig onderzoek uitgevoerd waarin vastgesteld is in hoeverre de website voldoet aan WCAG 2.2, niveau AA. Dit onderzoek is gebaseerd op de Europese norm voor toegankelijkheidseisen, de EN 301 549.

Sinds 5 oktober 2023 is WCAG 2.2 de toegankelijkheidsnorm voor websites, apps en documenten. WCAG 2.2 is nog *geen* onderdeel van EN 301 549. Op dit moment is WCAG 2.1 (niveau A en AA) de wettelijke norm. Hierdoor hoeft op dit moment nog niet te worden voldaan aan de 6 nieuwe succescriteria die in WCAG 2.2 zijn toegevoegd. We adviseren om hieraan wel alvast te voldoen. Zo is de website beter toegankelijk en al klaar voor de wettelijke verplichting van WCAG 2.2. In WCAG 2.2 is succescriterium 4.1.1 vervallen. Hierdoor zijn er in WCAG 2.2 in totaal 5 succescriteria meer dan in WCAG 2.1.

WCAG staat voor Web Content Accessibility Guidelines. Dit zijn de internationale richtlijnen voor toegankelijkheid van webcontent. De WCAG 2.2 zijn opgedeeld in vier principes, namelijk: Waarneembaar, Bedienbaar, Begrijpelijk en Robuust. Elk principe bestaat uit een aantal richtlijnen. Elke richtlijn is vervolgens opgedeeld in één of meerdere meetbare succescriteria. Omdat WCAG 2.2 techniek-onafhankelijk is opgesteld, kan hiermee de toegankelijkheid van alle content op het web worden gemeten.

In dit rapport worden slechts voorbeelden gegeven van aangetroffen problemen; dit is echter geen compleet overzicht. Het onderzoek is indicatief voor de verschillende soorten problemen die gevonden zijn. Het kan dus zijn dat een soort probleem op meer plaatsen voorkomt, maar dat maar enkele voorbeelden zijn genoemd.

Omdat het onderzoek uit een steekproef bestaat, kan het zijn dat een probleem niet gesignaleerd wordt. Uiteraard proberen we de steekproef zodanig te maken dat dit geminimaliseerd wordt, maar het kan nooit uitgesloten worden. Het kan dan wel bij een volgend onderzoek worden opgemerkt.

Wanneer verbeteringen worden doorgevoerd, moet u er rekening mee houden dat hierdoor nieuwe toegankelijkheidsproblemen kunnen ontstaan.

Vragen?

Heeft u naar aanleiding van dit rapport inhoudelijke vragen, neem dan contact met ons op via technobility@cardan.com.

Onderzoeksgegevens

Algemene gegevens

Opdrachtgever:	Belastingdienst
Onderzochte websites:	Digitaal formulier: aangifte inkomstenbelasting 2023
Type onderzoek:	WCAG 2.2 inspectie niveau AA
Versie van rapport:	1.0
Datum rapport:	22 mei 2024
Inspectie-instelling:	Cardan Technobility
Inspecteur:	Jeroen van der Heijden
Senior Consultant:	Sacha Bogaers

Scope van het onderzoek

- Alle pagina's op <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/ola-simulatie/casussen?0> (URI-basis)

Tussen haakjes staat de reden waarom een gedeelte wel of niet is meegenomen. Dit is conform de regels voor het bepalen van de scope in de evaluatiemethode WCAG-EM of valt onder een van de [uitzonderingen van DigiToegankelijk \(Logius\)](#).

Steekproef

Aantal pagina's: 18 (zie bijlage 1 voor de URI's in de volledige steekproef)

Inspectiemethode

Dit onderzoek (inspectie) is uitgevoerd conform de [evaluatiemethode WCAG-EM](#). Deze methode is aanbevolen door [DigiToegankelijk \(Logius\)](#).

Toegepaste norm

WCAG 2.2, niveau A en AA (<https://www.w3.org/TR/WCAG22/>)

Gebruikte technieken

Bij het uitvoeren van dit onderzoek is er vanuit gegaan dat alle technieken van het W3C ondersteund worden en dus gebruikt mogen worden. Zie: www.w3.org/WAI/WCAG22/Techniques

Basisniveau van toegankelijkheidsondersteuning

Gangbare webbrowsers en hulptechnologieën.

User agents

Bij dit onderzoek zijn de volgende user agents gebruikt:

- Google Chrome, versie 125 (primair)
- Mozilla Firefox, versie 126
- Microsoft Edge, versie 125
- NVDA in combinatie met Mozilla Firefox
- VoiceOver in combinatie met Apple Safari

Afhankelijke technologie

- HTML
- CSS
- WAI-ARIA
- JavaScript
- DOM

Inspectie-instelling

Deze inspectie is uitgevoerd door Cardan Technobility.

Adres: Burgemeester Brokxlaan 32, 5041 SB Tilburg

Telefoon: 088-5004070

E-mailadres: technobility@cardan.com

Website: www.technobility.nl

Samenvatting

Het onderzoek naar de toegankelijkheid van de website Digitaal formulier: aangifte inkomstenbelasting 2023 is afgerond op 22 mei 2024. De gebruikte norm is WCAG 2.2 niveau AA.

Op dit moment wordt nog niet voldaan aan alle succescriteria. Met behulp van de bevindingen en adviezen uit onze rapportage kunnen verbeteringen doorgevoerd worden.

Beoordeling WCAG 2.1: Voldoet niet

Op dit moment wordt voldaan aan 34 van de 50 succescriteria voor WCAG 2.1, niveau A en AA.

Beoordeling WCAG 2.2: Voldoet niet

Op dit moment wordt voldaan aan 39 van de 55 succescriteria voor WCAG 2.2, niveau A en AA.

Feedback van onderzoeker

Uit het onderzoek is gebleken dat het formulier voor de aangifte inkomstenbelasting voor een gedeelte al goed toegankelijk is. Zo is de leesvolgorde van alle content logisch. Dit is belangrijk voor mensen die blind zijn en alle content laten voorlezen. De volgorde waarin de content wordt voorgelezen komt dan dus overeen met de logische visuele volgorde. Hierdoor zijn ook alle relaties die visueel getoond worden bij het voorlezen nog aanwezig. Ook kan de content zowel in portretmodus als in landschapsmodus worden bekeken. Dit is van belang voor mensen die bijvoorbeeld een tablet op een rolstoel gemonteerd hebben en deze niet kunnen draaien. Een ander voorbeeld is dat bepaalde stijlkenmerken, zoals een grotere regelafstand, kunnen worden toegepast zonder verlies van content. Dit is van belang voor mensen met dyslexie die hun eigen stylesheet gebruiken om de tekst bijvoorbeeld beter te kunnen lezen. Wat dit betreft wordt dus al goed rekening gehouden met de toegankelijkheid.

Er zijn echter ook nog toegankelijkheidsproblemen gevonden. Zo is niet alle content met het toetsenbord te bedienen. Dit is een probleem voor mensen die het toetsenbord gebruiken in plaats van een muis, zoals bijvoorbeeld mensen met een motorische beperking. Ook komt het voor dat links in lopende tekst enkel te onderscheiden zijn door het verschil in kleur. Dit is een probleem voor mensen die slechtziend of kleurenblind zijn, zij kunnen bepaalde kleuren niet goed waarnemen waardoor ze de links niet kunnen zien. Een ander voorbeeld is dat sommige informatie die wordt overgebracht door presentatie niet overal door hulpsoftware bepaald kan worden. Zo zijn niet alle koppen in de code opgemaakt als koppen, zijn een aantal keuzerondjes niet aan de overkoepelende labels gekoppeld en komt het voor dat incorrect gebruik wordt gemaakt van het strong-element. Zo zijn er meer voorbeelden te noemen.

Beoordeling

Hieronder staat een overzicht van alle WCAG 2.2 succescriteria van niveau A en AA verdeeld over de 4 principes: Waarneembaar, Bedienbaar, Begrijpelijk en Robuust. Per succescriterium is een korte omschrijving gegeven, het niveau en of de pagina's uit de steekproef voldoen aan het succescriterium of niet. Als ze niet voldoen aan een succescriterium is in de volgende hoofdstukken een overzicht te vinden van de bevindingen die tot deze conclusie hebben geleid.

Waarneembaar

criterium	Omschrijving	Niveau	Resultaat
1.1.1	Niet-tekstuele content	A	Voldoet
1.2.1	Louter-geluid en louter-videobeeld (vooraf opgenomen)	A	Voldoet
1.2.2	Ondertiteling voor doven en slechthorenden (vooraf opgenomen)	A	Voldoet
1.2.3	Audiodescriptie of media-alternatief (vooraf opgenomen)	A	Voldoet
1.2.4	Ondertitels voor doven en slechthorenden (live)	AA	Voldoet
1.2.5	Audiodescriptie (vooraf opgenomen)	AA	Voldoet
1.3.1	Info en relaties	A	Voldoet niet
1.3.2	Betekenisvolle volgorde	A	Voldoet
1.3.3	Zintuiglijke eigenschappen	A	Voldoet
1.3.4	Weergavestand	AA	Voldoet
1.3.5	Identificeer het doel van de input	AA	Voldoet niet
1.4.1	Gebruik van kleur	A	Voldoet niet
1.4.2	Geluidbediening	A	Voldoet
1.4.3	Contrast	AA	Voldoet niet
1.4.4	Herschalen van tekst	AA	Voldoet
1.4.5	Afbeeldingen van tekst	AA	Voldoet
1.4.10	Reflow	AA	Voldoet
1.4.11	Contrast van niet-tekstuele content	AA	Voldoet niet
1.4.12	Tekstafstand	AA	Voldoet
1.4.13	Content bij hover of focus	AA	Voldoet niet

Bedienbaar

criterium	Omschrijving	Niveau	Resultaat
2.1.1	Toetsenbord	A	Voldoet niet
2.1.2	Geen toetsenbordval	A	Voldoet
2.1.4	Enkel teken sneltoetsen	A	Voldoet
2.2.1	Timing aanpasbaar	A	Voldoet niet
2.2.2	Pauzeren, stoppen, verbergen	A	Voldoet
2.3.1	Drie flitsen of beneden drempelwaarde	A	Voldoet
2.4.1	Blokken omzeilen	A	Voldoet
2.4.2	Paginatitel	A	Voldoet
2.4.3	Focus volgorde	A	Voldoet niet
2.4.4	Linkdoel (in context)	A	Voldoet niet
2.4.5	Meerdere manieren	AA	Voldoet
2.4.6	Koppen en labels	AA	Voldoet
2.4.7	Focus zichtbaar	AA	Voldoet niet
2.4.11	Focus niet bedekt (minimum)	AA	Voldoet
2.5.1	Aanwijzergebaren	A	Voldoet
2.5.2	Aanwijzerannulering	A	Voldoet
2.5.3	Label in naam	A	Voldoet niet
2.5.4	Bewegingsactivering	A	Voldoet
2.5.7	Sleepbewegingen	AA	Voldoet
2.5.8	Grootte van het aanwijsgebied (minimum)	AA	Voldoet

Begrijpelijk

criterium	Omschrijving	Niveau	Resultaat
3.1.1	Taal van de pagina	A	Voldoet
3.1.2	Taal van onderdelen	AA	Voldoet
3.2.1	Bij focus	A	Voldoet
3.2.2	Bij input	A	Voldoet
3.2.3	Consistente navigatie	AA	Voldoet
3.2.4	Consistente identificatie	AA	Voldoet
3.2.6	Consistente hulp	A	Voldoet
3.3.1	Fout identificatie	A	Voldoet niet
3.3.2	Labels of instructies	A	Voldoet niet
3.3.3	Foutsuggestie	AA	Voldoet
3.3.4	Foutpreventie (wettelijk, financieel, gegevens)	AA	Voldoet
3.3.7	Overbodige invoer	A	Voldoet
3.3.8	Toegankelijke authenticatie (minimum)	AA	Voldoet

Robuust

criterium	Omschrijving	Niveau	Resultaat
4.1.1	Parsen	A	Voldoet
4.1.2	Naam, rol, waarde	A	Voldoet niet
4.1.3	Statusberichten	AA	Voldoet niet

Onderzoeksscores

Omdat WCAG 2.2 nog geen onderdeel is van de wettelijke norm (EN 301 549) hebben we de onderzoeksscores gesplitst in twee handige overzichten. Hierin zijn de resultaten per principe en per niveau weergegeven. In WCAG 2.2 is succescriterium 4.1.1 vervallen. Hierdoor zijn er in WCAG 2.2 in totaal 5 succescriteria meer dan in WCAG 2.1.

WCAG 2.1 niveau A + AA

	Niveau A	Niveau AA	Totaal
Waarneembaar	7 / 9	7 / 11	14 / 20
Bedienbaar	9 / 14	2 / 3	11 / 17
Begrijpelijk	3 / 5	5 / 5	8 / 10
Robuust	1 / 2	0 / 1	1 / 3
Totaal	20 / 30	14 / 20	34 / 50

WCAG 2.2 niveau A + AA

	Niveau A	Niveau AA	Totaal
Waarneembaar	7 / 9	7 / 11	14 / 20
Bedienbaar	9 / 14	5 / 6	14 / 20
Begrijpelijk	5 / 7	6 / 6	11 / 13
Robuust	0 / 1	0 / 1	0 / 2
Totaal	21 / 31	18 / 24	39 / 55

Principe 1: Waarneembaar

Informatie en componenten van de gebruikersinterface moeten toonbaar zijn aan gebruikers op voor hen waarneembare wijze.

Richtlijn 1.1: Tekstalternatieven

Lever tekstalternatieven voor alle niet-tekstuele content, zodat die veranderd kan worden in andere vormen die mensen nodig hebben, zoals grote letters, braille, spraak, symbolen of eenvoudiger taal.

niveau A

Succescriterium 1.1.1: Niet-tekstuele content

Alle niet-tekstuele content die aan de gebruiker wordt gepresenteerd, heeft een tekstalternatief dat een gelijkwaardig doel dient.

Resultaat

Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

Richtlijn 1.2: Op tijd gebaseerde media

Lever alternatieven voor op tijd gebaseerde media.

niveau A

Succescriterium 1.2.1: Louter-geluid en louter-videobeeld (vooraf opgenomen)

Voor media met vooraf opgenomen louter-geluid en vooraf opgenomen louter-videobeeld is het volgende waar, behalve als de audio of video een media-alternatief voor tekst is en duidelijk als zodanig is gelabeld:

- Vooraf opgenomen louter-geluid: Er wordt een alternatief geleverd voor op tijd gebaseerde media dat equivalente informatie geeft voor vooraf opgenomen louter-geluid content.
- Vooraf opgenomen louter-videobeeld: Er wordt een alternatief geleverd voor op tijd gebaseerde media of een geluidsspoor dat equivalente informatie geeft voor vooraf opgenomen louter-videobeeld content.

Resultaat

Voldoet: Geen van de technieken bij dit succescriterium is van toepassing.

niveau A

Succescriterium 1.2.2: Ondertiteling voor doven en slechthorenden (vooraf opgenomen)

Er worden ondertitels voor doven en slechthorenden geleverd voor alle vooraf opgenomen audiocontent in gesynchroniseerde media, behalve als het mediabestand een media-alternatief is voor tekst en duidelijk als zodanig is gelabeld.

Resultaat

Voldoet: Geen van de technieken bij dit succescriterium is van toepassing.

niveau A

Succescriterium 1.2.3: Audiodescriptie of media-alternatief (vooraf opgenomen)

Er wordt een alternatief voor op tijd gebaseerde media of audiodescriptie van de vooraf opgenomen videocontent geleverd voor gesynchroniseerde media, behalve als het mediabestand een media-alternatief is voor tekst en duidelijk als zodanig is gelabeld.

Resultaat

Voldoet: Geen van de technieken bij dit succescriterium is van toepassing.

niveau AA**Succescriterium 1.2.4: Ondertitels voor doven en slechthorenden (live)**

Er worden ondertitels voor doven en slechthorenden geleverd voor alle live audiocontent in gesynchroniseerde media.

Resultaat

 Voldoet: Geen van de technieken bij dit succescriterium is van toepassing.

niveau AA**Succescriterium 1.2.5: Audiodescriptie (vooraf opgenomen)**

Er wordt een audiodescriptie geleverd voor alle vooraf opgenomen videocontent in gesynchroniseerde media.

Resultaat

 Voldoet: Geen van de technieken bij dit succescriterium is van toepassing.

Richtlijn 1.3: Aanpasbaar

Creëer content die op verschillende manieren gepresenteerd kan worden (bijvoorbeeld eenvoudiger lay-out) zonder verlies van informatie of structuur.

niveau A

Succescriterium 1.3.1: Info en relaties

Informatie, structuur, en relaties overgebracht door presentatie kunnen door software bepaald worden of zijn beschikbaar in tekst.

Resultaat

 Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

De bedoeling van dit succescriterium is om informatie over en relaties tussen content duidelijk te maken voor alle gebruikers. Dit betekent onder andere dat visuele informatie ook op dezelfde of een gelijkwaardige manier in de code moet zijn weergegeven.

Op pagina <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#menuintro> staat linksonder een menu met de blauwe link "Afsluiten". Als de link geactiveerd wordt, verschijnt een pop-up met de vetgedrukte tekst "U hebt de aangifte nog niet helemaal ingevuld. Uw gegevens worden opgeslagen op Mijn Belastingdienst. Wilt u afsluiten?". Deze tekst is opgemaakt met het strong-element. Dit element is bedoeld om een deel van een tekst nadruk te geven. Het is niet de bedoeling om de gehele tekst nadruk te geven. Gebruik bij voorkeur CSS om de tekst vetgedrukt weer te geven en gebruik strong alleen om een deel van een tekst nadruk te geven.

Hetzelfde geldt voor de tekst "Uw gegevens zijn opgeslagen op Mijn Belastingdienst." in de pop-up die verschijnt als de link "Opslaan" wordt geactiveerd.

Dergelijke pop-ups waarbij dit probleem zich voordoet komen vaker voor op de website. Zie bijvoorbeeld pagina <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#Aangever> na het activeren van de knop "Akkoord" wanneer er geen telefoonnummer is ingevoerd.

Op de website staan meerdere koppen die niet zijn opgemaakt als kop, maar met het strong-element. Kopteksten moeten als koppen (h1- tot en met h6-elementen) worden opgemaakt. Zie bijvoorbeeld pagina <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#Inkomsten>, als de toelichtingen worden uitgeklaapt, zoals bij "Inkomsten uit loondienst:" zijn de teksten "Ontslagvergoeding of transitievergoeding", "Niet invullen" en "Meer informatie" niet opgemaakt als kop, maar met het strong-element. Zie bijvoorbeeld ook de toelichting voor "Inkomsten uit overig werk, bijvoorbeeld:" bij de teksten "Let op!" en "Meer informatie".

Dit type probleem doet zich vaker voor. Zie bijvoorbeeld ook pagina <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#Uitgaven> wanneer de toelichting bij "Uitgaven voor alimentatie aan een ex-partner en andere onderhoudsverplichtingen (geen kinderalimentatie)" wordt uitgeklaapt bij de tekst "Uw ex-partner

woonde in de woning waarvan u mede-eigenaar was”.

Op pagina <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#fiscaalpartner> staat het uitklapbare element met de tekst “Echtgenoot/ huisgenoot:”. Als dit element wordt uitgeklaapt, verschijnen twee ongenummerde lijsten met hierboven de teksten “Kies ‘Ja’ als u:” en “Kies ‘Nee’ als u:”. De relatie tussen deze teksten en de bijbehorende lijsten kan niet door hulpsoftware bepaald worden. Dit kan bijvoorbeeld worden opgelost door de teksten “Kies ‘Ja’ als u:” en “Kies ‘Nee’ als u:” op te maken als kop.

Op pagina <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#Woningen%20en%20andere%20onroerende%20zaken> staat het keuzerondje “Groene spaartegoeden”, dat behoort tot het selectievakje “Bank- en spaarrekeningen”. Deze relatie is visueel duidelijk door de positie van “Groene spaartegoeden”, deze staat rechtsonder “Bank- en spaarrekeningen”. In de code is deze relatie echter niet beschikbaar. Dit kan bijvoorbeeld worden opgelost door de selectievakjes binnen één fieldset-element te plaatsen. Momenteel staan beide selectievakjes in een eigen fieldset-element. Door ze in hetzelfde fieldset-element te plaatsen, is de relatie ook beschikbaar voor gebruikers van hulpsoftware. Hetzelfde geldt voor de selectievakjes “Beleggingen” en “Groene beleggingen”.

Op pagina <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#inkomstenbelastingaangever> staat bovenaan de tekst “Te betalen” met daarnaast het te betalen bedrag. De relatie tussen de tekst en het bedrag kan niet door hulpsoftware worden bepaald. Momenteel is deze content als tabel opgemaakt, het lijkt alsof dit is gedaan voor de visuele vormgeving. Het gebruik van een tabel is mogelijk, maar dan moeten de relaties correct zijn. Dit is momenteel niet het geval. Er zijn drie lege tabelkoppen in de tabel, en de tekst “Betalen” en het te betalen bedrag zijn beide opgemaakt als tabelcellen. Een mogelijke oplossing is om de tekst “Betalen” op te maken als tabelkop en het bedrag als tabelcel. Een andere mogelijkheid is om beide teksten als één tekst op te maken. Andere oplossingen zijn uiteraard ook mogelijk. Dit probleem doet zich vaker voor op de pagina, zoals bij “Verzamelinkomen” en het bijbehorende bedrag, en bijvoorbeeld bij “Totaal box 1: werk en woning” en het bijbehorende bedrag.

niveau A

Succescriterium 1.3.2: Betekenisvolle volgorde

Als de volgorde waarin content wordt gepresenteerd van invloed is op zijn betekenis, kan een betekenisvolle leesvolgorde door software bepaald worden.

Resultaat

Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

niveau A**Succescriterium 1.3.3: Zintuiglijke eigenschappen**

Instructies die geleverd worden om content te begrijpen en te bedienen zijn niet alleen afhankelijk van zintuiglijke eigenschappen van componenten zoals vorm, omvang, visuele locatie, oriëntatie of geluid.

Resultaat

Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

niveau AA**Succescriterium 1.3.4: Weergavestand**

De content beperkt de weergave en bediening niet tot een enkele presentatie-oriëntatie, zoals staand of liggend, tenzij een specifieke presentatie-oriëntatie essentieel is.

Resultaat

Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

niveau AA**Succescriterium 1.3.5: Identificeer het doel van de input**

Het doel van elk invoerveld waarmee informatie van de gebruiker wordt verzameld, kan door software bepaald worden wanneer:

- Het invoerveld een doel dient dat is geïdentificeerd in de paragraaf Inputdoelen voor Componenten van de Gebruikersinterface; en
- De content wordt geïmplementeerd met behulp van technologieën die ondersteuning bieden bij het identificeren van de verwachte betekenis van formulier-invoergegevens.

Resultaat

Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

Op pagina <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#Aangever> staan de invoervelden "Geboortedatum" en "Telefoonnummer".

Deze gegevens kunnen in één keer goed worden ingevuld als correct gebruik gemaakt is van het autocomplete-attribuut. Het toevoegen van dit attribuut met de juiste waarde helpt gebruikers van hulpsoftware om de invoervelden in een keer goed in te vullen. Het autocomplete-attribuut ontbreekt op dit moment bij deze invoervelden. Bij het invoerveld "Geboortedatum" gaat het om de waarde "bday" en bij telefoonnummer zijn meerdere opties mogelijk waaronder "tel" voor volledige telefoonnummers.

Let erop dat het alleen gaat om gegevens van de huidige gebruiker en niet om gegevens van andere personen. Als een invoer geen fouten kan bevatten zoals bij een keuzelijst of keuzerondjes is het gebruik van autocomplete niet verplicht. Daarnaast bestaat niet voor elk veld een

autocomplete-waarde. Als er wel een waarde is, dan moet deze ook gebruikt worden. Informatie over de velden waar het autocomplete-attribuut voor gebruikt moet worden en de bijbehorende waarden is te vinden op pagina <https://www.w3.org/Translations/WCAG21-nl/#input-purposes>.

Richtlijn 1.4: Onderscheidbaar

Maak het voor gebruikers gemakkelijker om content te horen en te zien, waaronder scheiding van voorgrond en achtergrond.

niveau A

Succescriterium 1.4.1: Gebruik van kleur

Kleur wordt niet als het enige visuele middel gebruikt om informatie over te brengen, een actie aan te geven, tot een reactie op te roepen of een visueel element te onderscheiden.

Resultaat

 Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

Op pagina <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#menuintro> staan onder de kop "Hulp nodig?" de links "belastingdienst.nl/aangifte (opent nieuw venster)" en "contact". Dit zijn links in lopende tekst die alleen te onderscheiden zijn door een andere kleur. Mensen die kleurenblind of slechtziend zijn, kunnen problemen hebben met het onderscheiden van kleuren of bepaalde kleuren zelfs helemaal niet zien. Daarom is het belangrijk om bij het overdragen van informatie niet alleen kleur te gebruiken, maar bijvoorbeeld ook (naast kleur) een andere vorm of tekst. Het advies is om dit soort links in lopende tekst altijd te onderstrepen, zodat het duidelijker is dat dit links zijn. Een andere oplossing om aan dit succescriterium te voldoen is om het contrastverschil tussen de link en de omringende tekst minimaal 3,0:1 te laten zijn. Dit is nu niet het geval, het contrastverschil is momenteel 2,5:1.

niveau A

Succescriterium 1.4.2: Geluidbediening

Als een geluidswaarschuwing op een webpagina automatisch meer dan 3 seconden speelt, is er of een mechanisme beschikbaar om de geluidswaarschuwing te pauzeren of te stoppen, of er is een mechanisme beschikbaar om het geluidsvolume onafhankelijk van het overall systeemvolume te regelen.

Resultaat

 Voldoet: Geen van de technieken bij dit succescriterium is van toepassing.

niveau AA**Succescriterium 1.4.3: Contrast**

De visuele weergave van tekst en afbeeldingen van tekst heeft een contrastverhouding van ten minste 4,5:1, behalve in de volgende gevallen:

- **Grote tekst:** Grote tekst en afbeeldingen van grote tekst hebben een contrastverhouding van ten minste 3:1;
- **Incidenteel:** Tekst of afbeeldingen van tekst die deel zijn van een inactieve component van de gebruikersinterface, die puur decoratief zijn, die voor niemand zichtbaar zijn, of die onderdeel zijn van een afbeelding die significant andere visuele content bevat, hebben geen contrasteis.
- **Logotypes:** Tekst die onderdeel is van een logo of merknaam heeft geen contrasteis.

Resultaat

Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

Slechtziende of kleurenblinde gebruikers kunnen moeite hebben om teksten te lezen als het contrast met de achtergrond te laag is. Normale tekst moet een minimaal contrast hebben van 4,5:1 en teksten groter dan 24px/18pt (of 19px/14pt voor dikgedrukte tekst) moeten een minimaal contrast hebben van 3,0:1. De website voldoet in een aantal situaties niet aan dit succescriterium. In al deze situaties moet meer contrast gecreëerd worden tussen de tekst en achtergrond.

Op meerdere pagina's, waaronder <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#Aangever>, staat links een menu onder de kop "Aangifte inkomstenbelasting 2023" met een overzicht van alle stappen van de aangifte. De stappen die niet nog voltooid zijn, hebben grijze kleur gekregen, dat een contrastverhouding van 2,8:1 heeft ten opzichte van de witte achtergrond. Dit is te laag en moet minimaal 4,5:1 zijn.

Op pagina <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#Aangever> staat het invoerveld "Geboortedatum" met de placeholder tekst "dd-mm-jjjj". De contrastverhouding tussen de grijze placeholder tekst en de witte achtergrond is 2,8:1.

niveau AA**Succescriterium 1.4.4: Herschalen van tekst**

Behalve voor ondertitels voor doven en slechthorenden en afbeeldingen van tekst, kan tekst zonder hulptechnologie tot 200 procent schalen zonder verlies van content of functionaliteit.

Resultaat

Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

niveau AA**Succescriterium 1.4.5: Afbeeldingen van tekst**

Als de gebruikte technologieën de visuele weergave tot stand kunnen brengen, gebruik dan liever tekst in plaats van afbeeldingen van tekst om informatie over te brengen, behalve in de volgende gevallen:

- **Aanpasbaar:** De afbeelding van tekst kan visueel worden aangepast aan de eisen van de gebruiker;
- **Essentieel:** Een specifieke weergave van tekst is essentieel voor de informatie die wordt overgebracht. Logotypes (tekst die onderdeel is van een logo of merknaam) worden als essentieel beschouwd.

Resultaat

Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

niveau AA**Succescriterium 1.4.10: Reflow**

Content kan zonder verlies van informatie of functionaliteit en zonder te moeten scrollen in twee dimensies, worden weergegeven voor:

- Verticaal scrollbare content met een breedte gelijkwaardig aan 320 CSS-pixels;
- Horizontaal scrollbare content met een hoogte gelijkwaardig aan 256 CSS-pixels;

Met uitzondering van delen van de content die voor het gebruik of de betekenis een tweedimensionale lay-out vereisen.

Resultaat

Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

niveau AA**Succescriterium 1.4.11: Contrast van niet-tekstuele content**

De visuele weergave van het volgende heeft een contrastverhouding van ten minste 3:1 ten opzichte van aangrenzende kleuren:

- **Componenten van de gebruikersinterface:** Visuele informatie die vereist is om componenten van de gebruikersinterface en statussen te identificeren, met uitzondering van inactieve componenten of componenten waarvan de weergave van de component wordt bepaald door de user agent en niet wordt aangepast door de auteur;
- **Grafische objecten:** Delen van afbeeldingen die vereist zijn om de content te begrijpen, behalve wanneer een specifieke weergave van afbeeldingen essentieel is voor de informatie die wordt overgebracht.

Resultaat

Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

Niet-tekstuele elementen hebben voldoende contrast nodig. Met name voor slechtziende gebruikers is dit belangrijk, om de verschillende elementen op een webpagina goed van elkaar te kunnen onderscheiden en te kunnen gebruiken.

Op pagina <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#menuintro> staat onder de kop "Toegankelijkheid" het selectievakje "Instellingen aanpassen aan schermleesprogramma". Bij dit selectievakje is een aangepaste indicator van de toetsenbordfocus aanwezig. Wanneer de kleur van de toetsenbordfocusindicator is ingesteld met CSS, moet deze altijd een verandering veroorzaken met een contrast van minimaal 3,0:1. Het verschil tussen wel- en geen toetsenbordfocus is echter met 1,8 te laag. De kleur van de rand van het selectievakje krijgt ook een andere kleur, maar dit geldt niet als alternatief, omdat ook hier de contrastverhouding tussen de rand en de achtergrond met 2,0:1 te laag is. Wanneer de standaard focusindicator van de browser wordt gebruikt, hoeft deze niet te voldoen aan de contrasteis uit dit succescriterium. Dit type probleem doet zich vaker voor. Zie bijvoorbeeld ook de keuzerondjes in de aangifte, zoals op pagina <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#fiscaalpartner> bij de keuzerondjes "Ja" en "Nee" voor "Had u in 2023 een echtgenoot?" en de selectievakjes op pagina <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#Inkomsten>, zoals bij "Inkomsten uit loondienst" en "Pensioen en andere uitkeringen, zoals:". Het probleem doet zich vaker voor.

niveau AA

Succescriterium 1.4.12: Tekstafstand

Bij content die wordt geïmplementeerd met opmaaktalen die de volgende stijleigenschappen voor tekst ondersteunen, is er geen sprake van verlies van content of functionaliteit door het instellen van alle volgende, en door het niet wijzigen van andere stijleigenschappen:

- Regelhoogte (regelafstand) naar ten minste 1,5 keer de lettergrootte;
- Afstand tussen alinea's naar ten minste 2 keer de lettergrootte;
- Letterafstand (spatiëren van letters) naar ten minste 0,12 keer de lettergrootte;
- Spatiëren van woorden naar ten minste 0,16 keer de lettergrootte.

Uitzondering: Menselijke talen en scripts die geen gebruik maken van een of meer van deze eigenschappen voor tekststijl in schriftelijke tekst, kunnen voldoen aan de eisen door alleen gebruik te maken van de eigenschappen die bestaan voor de betreffende combinatie van taal en script.

Resultaat

Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

niveau AA**Succescriterium 1.4.13: Content bij hover of focus**

Wanneer aanvullende content zichtbaar wordt en daarna weer verborgen, door het gebruik van hover met de aanwijzer of focus met het toetsenbord, gelden de volgende zaken:

- **Sluiten:** Er is een mechanisme beschikbaar waarmee de aanvullende content kan worden gesloten zonder de aanwijzer hover of de toetsenbordfocus te verplaatsen, tenzij de aanvullende content een invoerfout communiceert of andere content niet verbergt of vervangt;
- **Aanwijsbaar:** Wanneer een aanwijzer hover aanvullende content kan activeren, dan kan de aanwijzer over de aanvullende content worden bewogen zonder dat deze verdwijnt;
- **Aanhouden:** De aanvullende content blijft zichtbaar totdat de oorzaak voor de hover of focus is verwijderd, de gebruiker de content sluit of de informatie niet langer geldig is.

Resultaat

Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

Op pagina <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#Aangever> staat naast het label "Nummer belastingconsulent" een knop met een vraagteken-icoon. Als de knop geactiveerd wordt, verschijnt een toelichting van dit onderdeel met de link "belastingconsulent". Als de muisaanwijzer zich op deze link bevindt of als deze toetsenbordfocus krijgt, verschijnt een pop-up. Deze content die onder hover of focus verschijnt, moet volgens dit succescriterium aan drie voorwaarden voldoen. Het voldoet nu alleen aan de voorwaarde 'Aanhouden', want de content verdwijnt als de muisaanwijzer of toetsenbordfocus ergens anders naartoe gaat. De content voldoet niet aan de voorwaarde 'Sluiten', want er is geen manier om deze extra content te verbergen zonder de muisaanwijzer of toetsenbordfocus te verplaatsen. Dit zou bijvoorbeeld kunnen met de Escape-toets. De content voldoet ook niet aan de voorwaarde 'Aanwijsbaar', want de gebruiker kan niet met de aanwijzer over de deze content bewegen zonder dat dit verdwijnt.

Dit type probleem doet zich vaker voor. Op pagina <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#fiscaalpartner> staat het uitklapbare element met de tekst "Echtgenoot/huisgenoot:". Als dit element wordt uitgeklaapt, verschijnt een lijst onder "Kies 'Ja' als u:" met de links "geregistreerd partnerschap" en "scheiding van tafel en bed", waarbij hetzelfde probleem zich voordoet.

Principe 2: Bedienbaar

Componenten van de gebruikersinterface en navigatie moeten bedienbaar zijn.

Richtlijn 2.1: Toetsenbordtoegankelijk

Maak alle functionaliteit beschikbaar vanaf een toetsenbord.

niveau A

Succescriterium 2.1.1: Toetsenbord

Alle functionaliteit van de content is bedienbaar via een toetsenbordinterface zonder dat afzonderlijke toetsaanslagen aan tijd gebonden zijn, behalve als de onderliggende functie een invoer vereist die afhangt van het pad dat de gebruiker aflegt en niet alleen van de eindpunten.

Opmerking 1: deze uitzondering is gerelateerd aan de onderliggende functie, niet aan de invoertechniek. Als we bijvoorbeeld met de hand geschreven tekst invoeren, vereist de invoertechniek (met de hand geschreven tekst) padafhankelijke invoer, maar de onderliggende functie (tekstinvoer) vereist dat niet.

Opmerking 2: dit succescriterium verbiedt geen muisinvoer of andere invoermethoden naast de toetsenbordinvoer en wil dit ook niet ontmoedigen.

Resultaat

 Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

De bedoeling van dit succescriterium is dat gebruikers van toetsenbord- of vergelijkbare interfaces dezelfde functionaliteiten hebben als gebruikers van de muisaanwijzer.

“Op pagina <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#Aangever> zijn de vraagtekens niet met het toetsenbord te activeren. Deze elementen kunnen geen toetsenbordfocus ontvangen. Belangrijk om te weten is dat het selectievakje “Instellingen aanpassen aan schermleesprogramma” niet bedoeld lijkt te zijn voor ziende toetsenbordgebruikers zoals personen met een motorische beperking. Er is voornamelijk getest met deze instelling aan, maar bediening met het toetsenbord moet ook beschikbaar zijn voor gebruikers die niet afhankelijk zijn van een screenreader. Dit is daarom niet beoordeeld als een voldoende alternatief. Dit probleem komt vaker voor in de rest van het formulier bij dezelfde elementen, verdere voorbeelden worden niet gegeven.

Op pagina <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#menuafdrukken> zijn de keuzelijst “Afdruk (pdf) van” en de knop met het vraagteken-icoon naast het label niet bedienbaar met het toetsenbord. De elementen zijn geen onderdeel van de focusvolgorde en kunnen dus geen toetsenbordfocus krijgen.

Op pagina <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#menuwond> is de keuzelijst “Ondernemingsvorm” niet bedienbaar met het toetsenbord.

Na ongeveer 10 minuten inactiviteit komt een pop-up in beeld die vraagt om de sessie te verlengen. Na 15 minuten inactiviteit verandert de tekst op deze melding. Deze pop-up werkt als een lightbox (ook wel modal genoemd) en bedekt de onderliggende pagina. De eerste pop-up die verschijnt, is niet te bereiken met het toetsenbord.

<https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#menuintro>

niveau A

Succescriterium 2.1.2: Geen toetsenbordval

Als de toetsenbordfocus met de toetsenbordinterface verplaatst kan worden naar een component van de pagina, dan kan de focus ook met alleen de toetsenbordinterface weer van dat component weg worden bewogen, en, als er meer nodig is dan de standaard pijl- of tabtoetsen of andere standaard methoden om de focus te verplaatsen, dan wordt de gebruiker geïnformeerd over de manier waarop de focus kan worden verplaatst.

Resultaat

Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

niveau A

Succescriterium 2.1.4: Enkel teken sneltoetsen

Wanneer een sneltoets in content wordt geïmplementeerd door alleen letters (inclusief hoofdletters en kleine letters), leestekens, cijfers of symbolen te gebruiken, geldt ten minste één van de volgende zaken:

- **Uitzetten:** Er is een mechanisme beschikbaar waarmee de sneltoets kan worden uitgezet;
- **Opnieuw toewijzen:** Er is een mechanisme beschikbaar om de sneltoets opnieuw toe te wijzen aan één of meerdere niet-afdrukbare tekens (bijv. Ctrl, Alt, enz.);
- **Alleen actief bij focus:** De sneltoets voor een component van de gebruikersinterface is alleen actief wanneer de betreffende component de focus heeft.

Resultaat

Voldoet: Geen van de technieken bij dit succescriterium is van toepassing.

Richtlijn 2.2: Genoeg tijd

Geef gebruikers genoeg tijd om content te lezen en te gebruiken.

niveau A

Succescriterium 2.2.1: Timing aanpasbaar

Voor elke tijdslimiet die door de content wordt ingesteld geldt ten minste een van de volgende zaken: uitzetten, aanpassen, verlengen, realtime uitzondering, essentiële uitzondering of 20 uur uitzondering.

Resultaat

Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

Als de gebruiker gedurende 15 minuten geen wijzigingen heeft aangebracht in de aangifte, wordt de sessie beëindigd en verschijnt de melding: "U hebt 15 minuten niets aangepast in uw aangifte. Uw sessie in de beveiligde omgeving is daarom verlopen en u bent automatisch uitgelogd. Uw gegevens zijn opgeslagen.". Als een gebruiker beperkt de tijd heeft om iets te lezen of te doen op de pagina, moet het mogelijk zijn om de tijd uit te zetten, aan te passen (tot ten minste tien keer de standaard tijdperiode) of te verlengen (minstens tien keer). Dit is momenteel echter niet het geval. Dit succescriterium is vooral belangrijk voor blinde en cognitief beperkte bezoekers. Er verschijnt wel een pop-up om de tijdslimiet te verlengen, maar het is niet mogelijk om hier met het toetsenbord in te navigeren, waardoor dit op dit moment geen goede oplossing is. Als deze pop-up wel goed toegankelijk gemaakt wordt en het is daarmee mogelijk om de limiet ten minste 10 keer te verlengen, dan is het voldoende.

<https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#menuintro>

niveau A

Succescriterium 2.2.2: Pauzeren, stoppen, verbergen

Voor alle bewegende, knipperende, scrollende of automatisch actualiserende informatie gelden alle volgende zaken:

- **Bewegen, knipperen, scrollen:** Voor bewegende, knipperende of scrollende informatie die (1) automatisch start, (2) langer dan vijf seconden duurt, en (3) parallel met andere content wordt getoond, is er een mechanisme voor de gebruiker om dit te pauzeren, te stoppen of te verbergen, tenzij de beweging, knipperring of scrolling, onderdeel is van een activiteit waar ze essentieel is en
- **Automatisch actualiserend:** Voor elke soort automatisch actualiserende informatie die (1) automatisch start en (2) parallel met andere content wordt gepresenteerd, is er een mechanisme voor de gebruiker om dit te pauzeren, te stoppen of te verbergen of de frequentie van de actualisering in te stellen tenzij de automatische actualisering onderdeel is van een activiteit waar ze essentieel is.

Resultaat

Voldoet: Geen van de technieken bij dit succescriterium is van toepassing.

Richtlijn 2.3: Toevallen

Ontwerp content niet op een manier waarvan bekend is dat die toevallen veroorzaakt.

niveau A

Succescriterium 2.3.1: Drie flitsen of beneden drempelwaarde

Webpagina's bevatten niets wat meer dan drie keer flitst in enige periode van één seconde of de flits is beneden de algemene flits- en rodeflitsdrempelwaarden.

Resultaat

Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

Richtlijn 2.4: Navigeerbaar

Lever manieren om gebruikers te helpen navigeren, content te vinden en te bepalen waar ze zijn.

niveau A

Succescriterium 2.4.1: Blokken omzeilen

Er is een mechanisme beschikbaar om blokken content die op meerdere webpagina's worden herhaald te omzeilen.

Resultaat

Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

Bevindingen

Het volgende is niet fout, maar kan wel worden verbeterd:

Op de onderzochte pagina's is geen mechanisme aanwezig om blokken met herhalende content (zoals het menu) te omzeilen. Dit is niet afgekeurd omdat het gehele formulier geldt als één dynamische pagina. Daarnaast vormt het ontbreken van een dergelijk mechanisme niet een groot probleem doordat de focus niet verplaatst naar het begin van de pagina wanneer naar een volgende- of vorige stap in de aangifte wordt genavigeerd. Het is echter beter als een dergelijk mechanisme wel beschikbaar is. Dit kan bijvoorbeeld door middel van een skiplink. Dit is de eerste link op een pagina die verwijst naar de unieke inhoud van die pagina. De skiplink mag verborgen zijn, maar moet zichtbaar worden als de focus erop staat. Dit is van belang voor mensen die het toetsenbord gebruiken om te navigeren. Zij hoeven dan niet steeds op iedere pagina door herhalende content te navigeren met het toetsenbord.

<https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#menuintro>

niveau A

Succescriterium 2.4.2: Paginatitel

Webpagina's hebben titels die het onderwerp of doel beschrijven.

Resultaat

Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

Bevindingen

Het volgende is niet fout, maar kan wel worden verbeterd:

Alle pagina's hebben de paginatitel "Aangifte inkomstenbelasting 2023". Het is beter als alle pagina's een titel krijgen dat het onderwerp van de pagina goed omschrijft. Dit is niet afgekeurd omdat het gehele formulier geldt als één dynamische pagina. Het advies is om te zorgen dat elke webpagina een duidelijke en beschrijvende titel heeft, zodat mensen zich beter oriënteren op de website. Dit is nuttig voor iedereen want het zorgt voor een snelle identificatie. Daarbij is het voor blinden en slechtzienden van belang zodat zij snel kunnen onderscheiden welke pagina's open staan. Hiertoe moet de titel van de pagina zijn opgenomen in het title-element in de HTML.

<https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#menuintro>

niveau A

Succescriterium 2.4.3: Focus volgorde

Als een webpagina sequentieel genavigeerd kan worden en de navigatiesequenties hebben invloed op de betekenis of het gebruik, dan krijgen focusbare componenten de focus in de juiste volgorde waardoor betekenis en bedienbaarheid behouden blijft.

Resultaat

Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

Na ongeveer 10 minuten inactiviteit komt een pop-up in beeld die vraagt om de sessie te verlengen. Na 15 minuten inactiviteit verandert de tekst op deze melding. Deze pop-up werkt als een lightbox (ook wel modal genoemd) en bedekt de onderliggende pagina. De toetsenbordfocus moet in deze lightbox blijven zolang deze open staat. Het is nu mogelijk om de toetsenbordfocus op de donker gemaakte pagina te zetten zonder eerst de melding te sluiten. Het gevolg hiervan is dat het mechanisme dat het mogelijk maakt om de sessie te verlengen niet toegankelijk is.

<https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#menuintro>

Bij meerdere stappen in het formulier staan vraagteken-icoontjes die hulpvensters tonen, bijvoorbeeld op pagina <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#Aangever>. Als een venster wordt geopend met gebruik van het toetsenbord, verspringt de focus naar de nieuw verschenen content. Dit mag wel, maar in sommige gevallen wordt hierdoor het invoerveld overgeslagen wat bij deze informatie hoort. Dit is bijvoorbeeld het geval op pagina <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#Aangever> bij het icoon bij "Geboortedatum". Als de toetsenbordfocus dan verder gaat, gaat deze naar het icoon bij "Burgerservicenummer" en wordt het veld voor geboortedatum overgeslagen.

niveau A

Succescriterium 2.4.4: Linkdoel (in context)

Het doel van elke link kan bepaald worden uit enkel de linktekst of uit de linktekst samen met zijn door software bepaalde linkcontext, behalve daar waar het doel van de link een dubbelzinnige betekenis zou kunnen hebben voor gebruikers in het algemeen.

Resultaat

Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

Op pagina <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#menuintro> staat linksonder een menu met meerdere blauwe links. Onder de

link “Afsluiten” staat een link zonder linktekst (deze is visueel ook niet zichtbaar). Omdat de link geen linktekst heeft, is het doel van deze link niet duidelijk. Voor gebruikers met een beperking is het nodig dat het doel van elke link duidelijk is. Zij kunnen bijvoorbeeld door middel van het volgen van links door een webpagina navigeren of via hulpsoftware een lijst met alle links op een pagina opvragen.

niveau AA

Succescriterium 2.4.5: Meerdere manieren

Er is meer dan één manier beschikbaar om een webpagina binnen een verzameling webpagina's te vinden, behalve wanneer de webpagina het resultaat is van, of een stap in, een proces.

Resultaat

Voldoet: Geen van de technieken bij dit succescriterium is van toepassing.

niveau AA

Succescriterium 2.4.6: Koppen en labels

Koppen en labels beschrijven het onderwerp of doel.

Resultaat

Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

niveau AA

Succescriterium 2.4.7: Focus zichtbaar

Elke gebruikersinterface die met een toetsenbord te bedienen is, heeft een bedieningswijze waarbij de indicator van de toetsenbordfocus zichtbaar is.

Resultaat

Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

Op pagina <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#menuintro> staat linksonder een menu met meerdere blauwe links. Onder de link “Afsluiten” staat een link zonder linktekst (deze link is visueel ook niet zichtbaar). De focusindicator is niet zichtbaar wanneer deze link de toetsenbordfocus heeft. Het is belangrijk dat de focusindicator altijd zichtbaar is op alle interactieve onderdelen op een webpagina, zoals links en knoppen. Dit is nodig voor mensen die het toetsenbord gebruiken en die wel kunnen zien, bijvoorbeeld mensen met een motorische beperking.

niveau AA**Succescriterium 2.4.11: Focus niet bedekt (minimum)**

Wanneer een component van de gebruikersinterface de toetsenbordfocus krijgt, wordt die component niet volledig bedekt door de content die door de auteur is gecreëerd.

Resultaat

Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

WCAG 2.2

Succescriterium 2.4.11 is onderdeel van WCAG 2.2. Dit succescriterium is geen *wettelijke* norm voor websites en apps van de overheid. We adviseren om wel alvast aan de vereisten van dit succescriterium te voldoen.

Richtlijn 2.5: Input Modaliteiten

Maak het eenvoudiger voor gebruikers om de functionaliteit te bedienen met andere vormen van invoer dan alleen het toetsenbord.

niveau A

Succescriterium 2.5.1: Aanwijzergebaren

Alle functionaliteit waarmee bij de bediening gebruik wordt gemaakt van meerpunts- of padgebaseerde gebaren, kan worden bediend met een enkele aanwijzer zonder een padgebaseerd gebaar, tenzij een meerpunts- of padgebaseerd gebaar essentieel is.

Resultaat

Voldoet: Geen van de technieken bij dit succescriterium is van toepassing.

niveau A

Succescriterium 2.5.2: Aanwijzerannulering

Voor functionaliteit die kan worden bediend met een enkele aanwijzer, geldt ten minste één van de volgende zaken:

- **Geen down-event:** Het down-event van de aanwijzer wordt niet gebruikt om enig onderdeel van de functie uit te voeren;
- **Afbreken of ongedaan maken:** De functie wordt voltooid door het up-event en er is een mechanisme beschikbaar om de functie af te breken voordat deze wordt voltooid of om de functie ongedaan te maken als deze is voltooid;
- **Up reversal:** Met het up-event wordt elk resultaat van het voorgaande down-event ongedaan gemaakt;
- **Essentieel:** Het voltooien van de functie met het down-event is essentieel.

Resultaat

Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

niveau A

Succescriterium 2.5.3: Label in naam

Bij componenten van de gebruikersinterface met labels die tekst of afbeeldingen van tekst bevatten, bevat de naam de tekst die visueel wordt weergegeven.

Resultaat

Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

Dit succescriterium is bedoeld om spraakbediening mogelijk te maken. Belangrijk hierbij is dat

de visueel zichtbare tekst onderdeel is van de toegankelijkheidsnaam van het element. Mensen die spraakbedieningssoftware gebruiken kunnen dan de zichtbare tekst inspreken om een element te bedienen.

Op alle pagina's staat rechtsboven een link met de zichtbare tekst "Blanco", waarmee het menu met de knop "uitloggen" kan worden in- en uitgeklapt. Deze link heeft het aria-label-attribuut met de waarde "Inlogstatus". Het aria-label overschrijft alle andere vormen om dit element een naam te geven. Dit betekent dat de zichtbare tekst ook onderdeel moet zijn van het aria-label en dat is op dit moment niet het geval. Wanneer de zichtbare tekst in dezelfde volgorde onderdeel wordt van het aria-label, wordt dit probleem opgelost. Andere oplossingen zijn ook mogelijk.

<https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#menuintro>

niveau A

Succescriterium 2.5.4: Bewegingsactivering

Functionaliteit die kan worden bediend door de beweging van een apparaat of beweging van een gebruiker, kan ook worden bediend met componenten van de gebruikersinterface. De reactie op de beweging kan worden uitgeschakeld om onbedoelde activering te voorkomen, behalve wanneer:

- **Ondersteunde interface:** De beweging wordt gebruikt om de functionaliteit te bedienen via een door toegankelijkheid ondersteunde interface;
- **Essentieel:** De beweging is essentieel voor de functie en wanneer de reactie op de beweging wordt uitgeschakeld, wordt de activiteit ongeldig gemaakt.

Resultaat

Voldoet: Geen van de technieken bij dit succescriterium is van toepassing.

niveau AA

Succescriterium 2.5.7: Sleepbewegingen

Alle functionaliteit die voor de bediening gebruik maakt van een sleepbeweging kan worden bereikt door een enkele aanwijzer zonder slepen, tenzij slepen essentieel is of de functionaliteit wordt bepaald door de user-agent en niet wordt aangepast door de auteur.

Resultaat

Voldoet: Geen van de technieken bij dit succescriterium is van toepassing.

WCAG 2.2

Succescriterium 2.5.7 is onderdeel van WCAG 2.2. Dit succescriterium is geen *wettelijke* norm voor websites en apps van de overheid. We adviseren om wel alvast aan de vereisten van dit succescriterium te voldoen.

niveau AA**Succescriterium 2.5.8: Grootte van het aanwijsgebied (minimum)**

De grootte van het aanwijsgebied voor aanwijzerinvoer is ten minste 24 bij 24 CSS-pixels, behalve in de volgende gevallen:

- **Afstand:** Te kleine aanwijsgebieden (minder dan 24 bij 24 CSS-pixels) zijn gepositioneerd zodat als een cirkel met een diameter van 24 CSS-pixels wordt gecentreerd op het begrenzingskader van elk aanwijsgebied, de cirkels geen ander aanwijsgebied of de cirkel voor een ander te klein aanwijsgebied overlappen;
- **Gelijkwaardig:** De functie kan worden bereikt via een ander bedieningselement op dezelfde pagina dat aan dit criterium voldoet;
- **Inline:** Het aanwijsgebied bevindt zich in een zin of de grootte ervan wordt op een andere manier beperkt door de regelhoogte van tekst die geen deel uitmaakt van het aanwijsgebied;
- **Bepaald door user-agent:** De grootte van het aanwijsgebied wordt bepaald door de user-agent en wordt niet aangepast door de auteur;
- **Essentieel:** Een specifieke weergave van het aanwijsgebied is essentieel of is wettelijk vereist voor de betreffende informatie.

Resultaat

Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

WCAG 2.2

Succescriterium 2.5.8 is onderdeel van WCAG 2.2. Dit succescriterium is geen *wettelijke* norm voor websites en apps van de overheid. We adviseren om wel alvast aan de vereisten van dit succescriterium te voldoen.

Principe 3: Begrijpelijk

Informatie en de bediening van de gebruikersinterface moeten begrijpelijk zijn.

Richtlijn 3.1: Leesbaar

Maak tekstcontent leesbaar en begrijpelijk.

niveau A

Succescriterium 3.1.1: Taal van de pagina

De standaard menselijke taal van elke webpagina kan door software bepaald worden.

Resultaat

✓ Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

niveau AA

Succescriterium 3.1.2: Taal van onderdelen

De menselijke taal van elke passage of zin in de content kan door software bepaald worden, behalve waar het gaat om eigennamen, technische termen, woorden van onbepaalde taal en woorden of zinnen die deel zijn gaan uitmaken van het jargon van de onmiddellijk omringende tekst.

Resultaat

✓ Voldoet: Geen van de technieken bij dit succescriterium is van toepassing.

Richtlijn 3.2: Voorspelbaar

Maak het uiterlijk en de bediening van webpagina's voorspelbaar.

niveau A

Succescriterium 3.2.1: Bij focus

Als een component de focus krijgt, dan veroorzaakt dat geen contextwijziging.

Resultaat

✓ Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

niveau A

Succescriterium 3.2.2: Bij input

Verandering van de instelling van een component van de gebruikersinterface veroorzaakt niet automatisch een contextwijziging tenzij de gebruiker geïnformeerd is over het gedrag vóór het gebruik van dit component.

Resultaat

✓ Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

niveau AA

Succescriterium 3.2.3: Consistente navigatie

Navigatiemechanismen, die op meerdere webpagina's binnen een verzameling webpagina's herhaald worden, komen elke keer dat ze worden herhaald in dezelfde relatieve volgorde voor, tenzij een verandering wordt geïnitieerd door de gebruiker.

Resultaat

✓ Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

niveau AA

Succescriterium 3.2.4: Consistente identificatie

Componenten die dezelfde functionaliteit hebben binnen een verzameling webpagina's worden consistent geïdentificeerd.

Resultaat

✓ Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

niveau A**Succescriterium 3.2.6: Consistente hulp**

Als een webpagina een van de volgende hulpmechanismes bevat, en die mechanismes op meerdere webpagina's binnen een verzameling webpagina's worden herhaald, dan komen ze in dezelfde relatieve volgorde voor ten opzichte van andere paginacontent, tenzij een wijziging wordt geïnitieerd door de gebruiker:

- Menselijke contactgegevens;
- Menselijk contactmechanisme;
- Zelfhulpoptie;
- Een volledig geautomatiseerd contactmechanisme.

Resultaat

Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

WCAG 2.2

Succescriterium 3.2.6 is onderdeel van WCAG 2.2. Dit succescriterium is geen *wettelijke* norm voor websites en apps van de overheid. We adviseren om wel alvast aan de vereisten van dit succescriterium te voldoen.

Richtlijn 3.3: Assistentie bij invoer

Help gebruikers om fouten te vermijden en ze te verbeteren.

niveau A

Succescriterium 3.3.1: Fout identificatie

Als een invoerfout automatisch ontdekt wordt, dan wordt het onderdeel waar de fout zit geïdentificeerd en de fout wordt tekstueel aan de gebruiker meegedeeld.

Resultaat

Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

In het formulier van de aangifte staan meerdere keuzerondjes die verplicht zijn om in te vullen, zie bijvoorbeeld pagina <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#fiscaalpartner> bij de keuzerondjes voor "Had u in 2023 een echtgenoot?". Als verplichte keuzerondjes worden leeggelaten, verschijnt de melding "Beantwoord de vraag '...' met 'Ja' of 'Nee'.". Dit is geen duidelijke foutmelding, maar een instructie. Een goede foutmelding geeft aan waar de fout zit en bevat tekst die aangeeft dat er een fout is gemaakt. In de meeste gevallen bevat een foutmelding een ontkenning. Een voorbeeld van een goede foutmelding is "Het veld is niet (goed) ingevuld.".

Wanneer op pagina <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#fiscaalpartner> de optie "Ja" is geselecteerd" bij "Had u in 2023 een echtgenoot?", verschijnt het invoerveld "Naam echtgenoot". Als dit invoerveld wordt leeggelaten en de knop "Akkoord" wordt geactiveerd met het toetsenbord, verschijnt een foutmelding in beeld omdat het verplichte invoerveld niet is ingevuld, vervolgens verplaatst de focus automatisch naar het invoerveld "Naam echtgenoot", en verdwijnt de foutmelding weer. De foutmelding is dus maar kort in beeld en is daardoor niet (goed) te lezen. Het is van belang dat foutmeldingen zichtbaar blijven totdat de fout door de gebruiker is opgelost. Dit probleem doet zich alleen voor als de knop "Akkoord" met het toetsenbord wordt geactiveerd.

Als op pagina <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#Woningen%20en%20andere%20onroerende%20zaken> geen van de verplichte invoervelden wordt ingevuld, verschijnt na het activeren van de knop "Akkoord" een foutmelding omdat het veld "Huisnummer" niet is ingevuld. Er verschijnen geen foutmeldingen voor de andere verplichte invoervelden die niet zijn ingevuld, zoals "Woonplaats". Deze meldingen verschijnen pas als "Huisnummer" correct is ingevuld. Het is van belang dat alle foutmeldingen tegelijk getoond worden.

Als op pagina "<https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#Woningen%20en%20andere%20onroerende%20zaken>" bij de keuzerondjes "Had u een restschuld voor een woning die u hebt verkocht?", "Hebt u deze woning verkocht na 28 oktober 2012, maar voor 1 januari 2018?" en "Maakte u in 2023 financieringskosten voor een woning die u pas na 2023 koopt?" voor "Ja" wordt gekozen, verschijnen meerdere invoervelden, waaronder "Bank of andere geldverstrekker" en "Nummer". Als deze invoervelden worden

leeggelaten en de knop "Akkoord" wordt geselecteerd, verschijnt onderaan de pagina de melding "Vul uw financieringskosten in". Dit is geen duidelijke foutmelding, omdat deze algemene foutmelding voor meerdere invoervelden geen specifieke informatie over de invoerfouten bevat. Bovendien geldt de melding eerder als instructie dan als foutmelding. Voor ieder invoerveld waarbij fouten zijn ontdekt moet een duidelijke foutmelding komen. Dit gaat al wel goed als bij "Maakte u in 2023 financieringskosten voor een woning die u pas na 2023 koopt?" voor "Nee" wordt gekozen.

niveau A

Succescriterium 3.3.2: Labels of instructies

Als de content gebruikersinvoer vereist, dan worden labels of instructies geleverd.

Resultaat

Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

In het formulier staan een aantal invoervelden waar de gebruiker een datumbereik kan invullen. Zie bijvoorbeeld pagina <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#Studiekosten%20Aangever> bij "Periode studiefinanciering definitief niet omgezet in gift" (wanneer ook een studiejaar geselecteerd is). Het invoerveld voor de beginperiode van het bereik heeft geen visueel label. De tekst "Periode studiefinanciering definitief niet omgezet in gift" geldt niet als label voor het eerste invoerveld, omdat dit een overkoepelend label is voor beide invoervelden. Bovendien heeft het eerste select-element de toegankelijkheidsnaam "van". Als de overkoepelende tekst als label zou gelden voor het invoerveld, zou dit een probleem zijn voor succescriterium 2.5.3, omdat de visueel zichtbare tekst geen onderdeel is van de toegankelijkheidsnaam van het element. Hier kan de visueel zichtbare tekst "van" worden toegevoegd. De tekst "t/m" geldt al als goed label voor het tweede veld voor de eindperiode.

Onder andere in de stap "Persoonlijke gegevens", op pagina <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#Aangever>, staat een invoerveld voor een geboortedatum. Hierin staat de placeholder tekst "dd-mm-jjjj". Dit geeft aan in welk format de ontvangstdatum ingevuld moet worden. Deze informatie is belangrijk om het veld goed in te vullen, maar verdwijnt nu zodra iemand hier iets invult. Deze instructie moet zichtbaar blijven.

Bij de stap "Inkomsten uit overig werk" op <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#Inkomsten%20overig%20werk> staan verschillende invoervelden voor bedragen, bijvoorbeeld "Telefoon/internet". Hier ontbreekt een instructie dat alleen cijfers ingevuld mogen worden. Dit kan vaker voorkomen.

niveau AA**Succescriterium 3.3.3: Foutsuggestie**

Als een invoerfout automatisch ontdekt wordt en suggesties voor verbetering bekend zijn, dan worden de suggesties aan de gebruiker geleverd, tenzij dit de beveiliging of het doel van de content in gevaar zou brengen.

Resultaat

Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

niveau AA**Succescriterium 3.3.4: Foutpreventie (wettelijk, financieel, gegevens)**

Voor webpagina's die wettelijke verplichtingen of financiële transacties voor de gebruiker uitvoeren, die, door de gebruiker te beheren gegevens in gegevensopslagplaatsen verwijderen of wijzigen, of die antwoorden van de gebruiker verzenden, geldt ten minste één van de volgende zaken: verzendingen kunnen ongedaan gemaakt worden, de gegevens zijn te controleren of de gegevens kunnen worden bevestigd.

Resultaat

Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

niveau A**Succescriterium 3.3.7: Overbodige invoer**

Informatie die eerder is ingevoerd door of aangeboden aan de gebruiker en opnieuw moet worden ingevoerd tijdens hetzelfde proces, is ofwel:

- automatisch ingevuld, of
- beschikbaar voor de gebruiker om te selecteren.

Behalve wanneer:

- opnieuw invoeren van de informatie essentieel is,
- de informatie nodig is om de security van de content te waarborgen, of
- eerder ingevoerde informatie niet langer geldig is.

Resultaat

Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

WCAG 2.2

Succescriterium 3.3.7 is onderdeel van WCAG 2.2. Dit succescriterium is geen *wettelijke* norm voor websites en apps van de overheid. We adviseren om wel alvast aan de vereisten van dit succescriterium te voldoen.

niveau AA**Succescriterium 3.3.8: Toegankelijke authenticatie (minimum)**

Een cognitieve functietest (zoals het onthouden van een wachtwoord of het oplossen van een puzzel) is bij geen enkele stap van een authenticatie proces verplicht, tenzij die stap ten minste een van de volgende opties biedt:

Alternatief

Een andere authenticatiemethode die niet afhankelijk is van een cognitieve functietest.

Mechanisme

Er is een mechanisme beschikbaar om de gebruiker te helpen bij het voltooien van de cognitieve functietest.

Objectherkenning

De cognitieve functietest is gericht op het herkennen van objecten.

Persoonlijke content

De cognitieve functietest is gericht op het identificeren van niet-tekstuele content die de gebruiker aan de website heeft verstrekt.

Resultaat

Voldoet: Geen van de technieken bij dit succescriterium is van toepassing.

WCAG 2.2

Succescriterium 3.3.8 is onderdeel van WCAG 2.2. Dit succescriterium is geen *wettelijke* norm voor websites en apps van de overheid. We adviseren om wel alvast aan de vereisten van dit succescriterium te voldoen.

Principe 4: Robuust

Content moet voldoende robuust zijn om betrouwbaar geïnterpreteerd te kunnen worden door een breed scala van user agents, met inbegrip van hulptechnologieën.

Richtlijn 4.1: Compatibel

Maximaliseer compatibiliteit met huidige en toekomstige user agents, met inbegrip van hulptechnologieën.

niveau A

Succescriterium 4.1.1: Parsen

In content die geïmplementeerd is met opmaaktalen hebben elementen volledige begin- en eindtags, zijn elementen genest volgens hun specificatie, bevatten elementen geen dubbele attributen en zijn alle ID's uniek, behalve waar de specificatie deze eigenschappen toelaat.

Resultaat

Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

WCAG 2.2

Succescriterium 4.1.1 is vervallen in WCAG 2.2. Dit succescriterium is daarom niet onderzocht. Voor WCAG 2.1 wordt automatisch voldaan aan dit succescriterium.

niveau A

Succescriterium 4.1.2: Naam, rol, waarde

Voor alle componenten van de gebruikersinterface (inclusief, maar niet uitsluitend voor formulierelementen, links en door scripts gegenereerde componenten), kunnen de naam (name) en rol (role), door software bepaald worden; toestanden (states), eigenschappen (properties) en waarden (values) die door de gebruiker ingesteld kunnen worden kunnen door software bepaald worden; en kennisgeving van veranderingen in deze items is beschikbaar voor user agents, met inbegrip van hulptechnologieën.

Resultaat

Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

Op pagina <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#Aangever> staat naast het label "Nummer belastingconsulent" een knop met een vraagteken-icoon. Als de knop geactiveerd wordt, verschijnt een toelichting van dit onderdeel met de link "belastingconsulent". Dit a-element beschikt niet over een href-attribuut. Dit type probleem doet zich vaker voor. Op pagina <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#fiscaalpartner> staat het uitklapbare element met de tekst "Echtgenoot/huisgenoot:". Als dit element wordt uitgeklaapt, verschijnt een lijst onder

“Kies ‘Ja’ als u:” met de links “geregistreerd partnerschap” en “scheiding van tafel en bed”, waarbij hetzelfde probleem zich voordoet.

Op pagina <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#fiscaalpartner> staat het uitklapbare element met de tekst “Echtgenoot/huisgenoot:”. Dit is een interactief div-element dat niet over een rol beschikt.

Als op pagina <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#Inkomsten%20uit%20werk> bij de keuzelijst “Soort inkomsten” de optie “Loon binnen Nederland” wordt geselecteerd, verschijnen de invoervelden voor “Loon”, “Loonheffing” en “Arbeidskorting”. Deze invoervelden hebben geen naam gekregen. Hier kan bijvoorbeeld het aria-label attribuut worden gebruikt om namen in te stellen die identiek zijn aan de visueel zichtbare labels.

Bij meerdere stappen in het formulier, bijvoorbeeld op pagina <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#Inkomsten%20overig%20werk>, staan vraagteken-icoontjes die hulpvensters tonen, bijvoorbeeld “Land”. Deze knoppen hebben momenteel geen status van in- of uitgeklapt. Dit komt op meerdere velden en formulieren voor.

Het volgende is niet fout, maar kan wel worden verbeterd:

Op alle pagina’s staat links een menu met hierboven de kop “Aangifte inkomstenbelasting 2023”. Een van de links in dit menu is actief, zie bijvoorbeeld de link “Persoonlijke gegevens van ...” op pagina <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#Aangever>. Deze status kan niet door hulpsoftware bepaald worden. Dit is niet afgekeurd omdat de kop bovenaan iedere pagina geldt als alternatief voor deze informatie. Het is echter beter om de status van de actieve link in te stellen, bijvoorbeeld door middel van het aria-current-attribuut op het actieve a-element.

niveau AA

Succescriterium 4.1.3: Statusberichten

In content die is geïmplementeerd met opmaaktalen kunnen statusberichten door software bepaald worden met behulp van rol (role) of eigenschappen (properties), zodat hulptechnologieën de berichten aan de gebruiker kunnen presenteren zonder dat ze de focus krijgen.

Resultaat

Voldoet niet: De onderzochte set pagina’s voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

Op pagina <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#Inkomsten%20overig%20werk> (in de stap "Inkomsten uit overig werk") staat een invoerveld "Reiskosten eigen vervoer". Als hier een waarde ingevoerd wordt en de focus wordt verplaatst, wordt het bedrag dat ernaast staat aangepast. Deze melding is een statusbericht, omdat het voldoet aan twee hoofdcriteria van een statusbericht: de melding geeft informatie over de resultaten van een actie en deze melding ontvangt geen focus. Deze rol van

een statusbericht moet programmatisch kunnen worden bepaald, zodat hulpsoftware deze informatie kan voorlezen. Dit is nu niet het geval. Dit kan bijvoorbeeld opgelost worden door `aria-live="polite"` of `role="status"` aan het element met de melding toe te voegen. Let op: deze attributen moeten al aanwezig zijn op het moment dat de pagina is geladen, anders weet hulpsoftware nog niet dat hier statusberichten kunnen verschijnen.

Bijlage 1: Pagina's in de steekproef van het onderzoek

Dit onderzoek is uitgevoerd op basis van een steekproef. De wijze waarop de steekproef is bepaald staat voorgeschreven in het evaluatiedocument WCAG-EM. Als een proces is meegenomen in het onderzoek staan ook alle procespagina's in de steekproef vermeld.

Zie: <https://www.digitoegankelijk.nl/aanpak/toegankelijkheidsonderzoek>.

Volledige steekproef

- <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#menuintro>
- <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#menuafdrukken>
- <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#Aangever>
- <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#fiscaalpartner>
- <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#Kinderen>
- <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#menuwinstaangifte>
- <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#menuwond>
- <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#Inkomsten>
- <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#Inkomsten%20uit%20werk>
- <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#Woningen%20en%20andere%20onroerende%20zaken>
- <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#Bankrekeningen%20en%20beleggingen>
- <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#Schulden>
- <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#Uitgaven>
- <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#Studiekosten%20Aangever>
- <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#aanvullendegegevens>
- <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#berekening>
- <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#inkomstenbelastingaangever>
- <https://opleiding-ola.belastingdienst.nl/onlineaangifte/ib/aangifte/2023/?casusid=148#verstuur>